

หลักการบริหาร “หนังสือหลักวิชาการ”

วิเชียร ตรีสุภาพกุล

ต่อ จากฉบับที่แล้ว

โคลง บทที่ 32 การรู้จักช่วยเหลืองานนาย โคลงบทนี้เปรียบเปรยว่าหากคนสองคนเมื่อขี่ม้าตัวเดียวกัน แต่ต่างคนต่างก็จะขี่ที่ท้าย หรือต่างคนก็จะแย่งนั่งหน้า เช่นนี้คงยุ่งเหยิง เพราะไม่มีใครยอมขี่ม้าหน้าหรือไม่มีก็แก่งแย่งกันนำซึ่งคงไม่ต่างจากการทำงาน หากใครต่างไม่ยอมทำงาน เพราะถือว่าไม่ใช่ธุระ หรือไว้เนื้อไว้ตัว ถ้อยศ ถ้อยศักดิ์ หรือในทำนองเดียวกันต่างก็แย่งจะทำงานด้วยเล็งเห็นผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นแล้ว ผลสำเร็จของงานย่อมปรากฏยาก หรือไม่มีผลงานปรากฏอันเกิดจากการเกียจคร้าน หรือเกิดจากการแก่งแย่งชิงความเด่น

ในแง่มุมมองของการบริหารแล้วดูจะเห็นได้ไม่ยากนัก กล่าวคือในองค์กรใดก็ดี หากมีคนประเภทนี้ร่วมอยู่ในนาวาแล้ว สมควรที่ผู้นำองค์กรจะต้องชี้แนะ ให้แนวคิด ให้อาหารสมอง อาหารปัญญา ให้มากเข้าไว้ เพื่อปรับเปลี่ยน พัฒนาทัศนคติให้เข้าสู่แนวทางเดียวกันให้ได้ มิฉะนั้น อยาหวังหวังความสำเร็จ ความปรองดอง อันจะเกิดขึ้น เพราะการทำงานปัจจุบันนี้ ต้องอาศัยการทำงานเป็นทีมนั่นคือ จะต้องอาศัยความสมัครสมานสามัคคีในกระบวนความคิด สรรพกำลังในการทำงาน ทั้งนี้ก็เพื่อต้องการให้เกิด Synergy การทำงานเป็นทีมที่ถูกต้อง

นอกจากจะต้องไม่ถือตัวว่าตัวเองมียศศักดิ์ปานใด ไม่ต้องมัวแต่เกียจคร้าน รู้จักปลงจิต สละความไวยศลง โดยมุ่งไว้แต่เพียงว่าจะช่วยงานองค์กรให้ดีที่สุดรู้จักช่วยเหลืองานของผู้บังคับบัญชาให้อย่างเต็มใจโดยไม่เกียจคร้าน เพราะงานสำเร็จก็เท่ากับว่าได้ตอบ

สนองด้วยการอุทิศร่างกายแรงใจเพื่อเป้าหมายแล้ว

โคลงบทที่ 33 การรู้จักยืนยอสรรเสริญ เมื่อกล่าวถึงโคลงบทนี้ ควรต้องเข้าใจความหมายของสรรเสริญว่ามีความต่างอย่างสิ้นเชิงกับความหมายของการยินยอม ป้อยอที่เอียงไปทางสอพลออย่างชัดเจน เนื่องเพราะการยินยอม สอพลอมีจุดประสงค์ซ่อนเร้นที่มุ่งหวังจะหลอกล่อเอาประโยชน์ ด้วยการใช้วาจาจากลุ่มมให้ผู้ฟังหลงและหลงไปกับคำป้อยอซึ่งเป็นคำลวง ซึ่งโดยปกติคนที่มัวเมาในอำนาจมักจะหลงเคลิ้มคล้อยไปกับคำยินยอมที่เกินจริงและในประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติ ผู้มีอำนาจไม่น้อยที่หลงคารมและเสียผู้เสียคนไปกับมายาเหล่านี้มาแล้วไม่น้อยจนเป็นเหตุให้ตนเองกลายเป็นบุคคลที่ถูกตราหน้าและสูญเสียอำนาจในท้ายที่สุด เพียงเพราะหลงไปกับคำประจบสอพลอ

หากพินิจพิเคราะห์ถึงความหมายที่แท้จริงของการยินยอมสรรเสริญแล้ว คนที่ยินยอมสรรเสริญ ควรจะกล่าวยินยอมสรรเสริญด้วยความจริง แต่ไม่เกินเลยผู้บริหารจึงควรสังวรเรื่องนี้ให้จงหนักแม้ตนเองอยู่ในฐานะผู้นำระดับสูง ควรมีสติอยู่เสมอที่จะไม่หลงเคลิ้มไปกับถ้อยคำ หรือวาจาที่ยินยอม ควรคิดพินิจพิเคราะห์อยู่ด้วยความระวังว่าสิ่งที่ยินยอมนั้นเป็นจริงหรือไม่ เกินเลยพิกัดจนเข้าข่ายสอพลอหรือไม่ หากเกินเลยควรจะมีวิธีป้องกัน หรือไม่ให้ตัวเองหลงไปอย่างไร ในทำนองเดียวกัน หากจะไปกล่าวสรรเสริญใครก็ควรสำรวจคำพูด ไม่เพียงกล่าวจนเลอเลิศเกินงาม ทั้งนี้ก็เพราะหากกล่าวเกินจริงไป นอกจากจะเข้าข่ายประจบสอพลอแล้ว ยังอาจเป็นจุดครหาของผู้คนทั่วไปได้ว่าการกล่าวขุดบ่อนหวังประโยชน์อันใดขึ้นมาได้

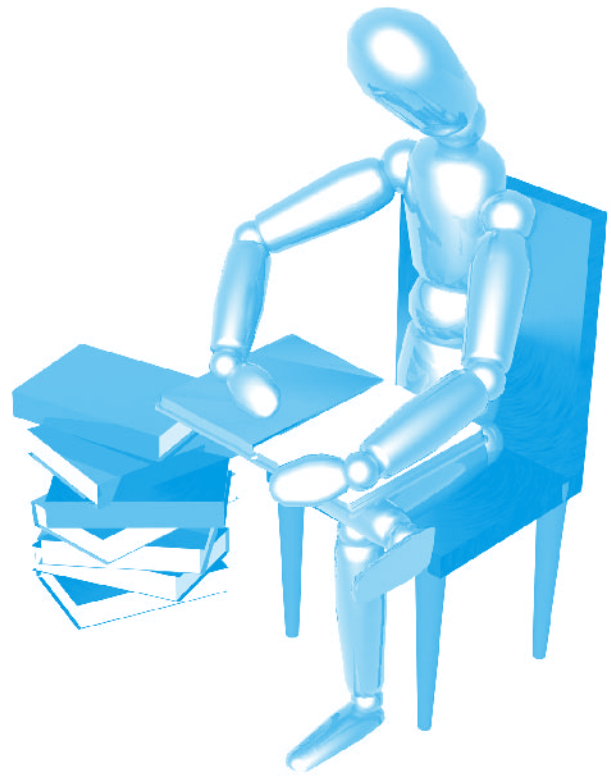
โคลงบทที่ 34 ความริษยาและความตระหนี่พราโมตรี ใจความสำคัญของโคลงสุภาษิตนี้บ่งบอกถึงการกำกับจิต การแสดงออกจากจิต รวมถึงการรู้จักเสียสละทรัพย์เพื่อบำรุงน้ำใจไมตรี สารัตถะในบทนี้ หากคนที่ศึกษาเรื่องของธรรมะก็ดี หรือเรื่องของการคิดในเชิงบวกแล้ว จะเห็นว่าเป็นเรื่องจิตใจ ซึ่งจะว่าเป็นเรื่องง่ายก็ง่าย จะว่ายากก็ยาก ทั้งนี้เพราะขึ้นชื่อว่า “คน” แล้ว ย่อมหนีไม่พ้นเรื่อง “ความเห็นแก่ตัว” “ยึดถือตัวตน” หรือแม้กระทั่งเห็น

คนอื่นดีกว่าตัวไม่ได้ รู้สึกเจ็บร้อนเราๆ เจียนตายเสียให้ได้ ที่จริงแล้วคนเราอาจ “อิจฉา” คนอื่นได้ เพียงแต่ระดับของความอิจฉา เป็นเพียงเห็นคนอื่นดีกว่าตัว เตนกว่าตัวแล้ว ภาวะจิตของตนที่คิด รู้สึกจะทนไม่ได้นิดๆ แต่ยังไม่ได้ถึงกับลงมือกระทำอย่างหนึ่งอย่างใด อันเป็นการตอบสนองของจิตใจของตัวที่ทนไม่ได้ จึงแสดงออกด้วยการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อให้ผู้ที่เด่นกว่าได้รับความเจ็บปวด เจ็บร้อน ได้รับความอับอาย หรือได้รับความเสียหายอย่างใดอย่างหนึ่ง เป็นต้น ซึ่งวิธีการหลังนี้อาจเรียกว่าเป็นการรุกราน หรือทำร้าย เขาอย่างจงใจทีเดียว

ในการบริหารองค์กรอาจมีตัวอย่างให้เห็นอยู่มากมาย เช่น วิธีการใส่ไคล้ ใส่ความ กระทำการที่ชักชวนให้คนอื่นหลงเชื่อ จนทำให้คนที่ถูกใส่ความถูกเข้าใจผิด จนพลาดโอกาสในด้านต่างๆ หรือ “การจ้องจับผิด” อยู่ตลอดเวลา แต่หากสบช่องที่มีความผิดพลาดก็จะโจมตีอย่างใหญ่โต ซึ่งพฤติกรรมเช่นนี้มีมากมายในองค์กรต่างๆ ฉะนั้น ความร้ายกาจของความริษยาจึงเป็นสิ่งเลวร้าย น่ากลัวและส่งผลกระทบต่อคนรอบข้าง หากคนเราพยายามขจัดอารมณ์พิษตัวนี้ ออกจากใจได้ จิตใจของเขาก็จะผ่องใส มีแต่ความปิติ ปกติสุข องค์กรก็จะสงบสุข บุคลากรก็ทำงานได้อย่างสนุกสนาน ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าสนับสนุน เพื่อสุขภาพจิตของตนเองและสุขภาพจิตขององค์กรโดยรวมอีกด้วย

หนึ่งในเรื่องของการรู้จักเสียสละทรัพย์บ้าง ความในท่อนนี้ หมายถึงการที่ผู้นำควรรู้จักใช้โอกาสปลูกความสมัครสมาน ให้ ความชื่นชมเพื่อบำรุงน้ำใจของผู้ใต้บังคับบัญชาเสมือนหนึ่ง เป็นการแสดงความขอบคุณ หรือให้การยอมรับในผลแห่งความ พยายาม ก็เป็นเรื่องที่น่าจะปฏิบัติบ้าง ทั้งนี้ ก็มีใช้ว่าจะปฏิบัติอย่าง พრაณีหรือ แต่จุดประสงค์ของเรื่องนี้มุ่งหมายจะให้ผู้นำ หรือผู้บังคับ บัญชาขจัดความตระหนี่ อย่าพึงมองว่าเป็นการเสียทรัพย์ เราไม่ควร ลืมว่า ผู้นำที่ดีต้องรู้จักบำรุงน้ำใจผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้นำที่ ตระหนี่นั้นจะถูกผู้ใต้บังคับบัญชามองว่าผู้นำใจแคบ อาจจะไม่ไ้ ได้รับความร่วมมือ ดังนั้น จึงควรครองตัว ครองใจด้วยความรอบคอบ

โคลงบทที่ 35 รักษาความดีตั้งเกลือกรักษาความเค็ม โคลง

สุภาพชนนี่เป็นที่คุ้นเคยกันอยู่มาก มีการเรียนการสอนให้รู้จัก ทำความดี ตั้งมั่นและรักษาความดีอย่างคงที่ โดยไม่คล้อยตามสิ่ง ยั่วเย้า หรือหลงไหลไปตามกิเลสที่มาหยอกเย้า ยั่วให้เราเกิดความ ออยาก หากคนที่มีจิตใจมั่นคง ถูกอบรมบ่มสอนมาอย่างดี ย่อมไม่ เอนเอียงไปกับสิ่งยั่วยวน แต่หากคนที่มองแต่ผลประโยชน์ที่มาจ่อ อยู่ตรงหน้าและคิดว่าฉวยประโยชน์อันสั้นนั้นแล้ว แน่หนอนว่า เขาได้ อามิสก็จริง แต่นั่นเท่ากับทำลายความเป็นคนไปแล้ว

ในทางการบริหารเองนั้น สิ่งที่ต้องคิดทั้งปวงปรารถนาก็คือ ความซื่อสัตย์ ซื่อตรงและปฏิบัติตามสิ่งที่เป็นความดี ไม่ประพฤติ ผิด หรือกระทำการใดๆ ที่ก่อความเสียหายแก่องค์กรในสายงาน ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นทางบัญชี การเงิน การจัดซื้อจัดจ้าง ฯลฯ ล้วน ต้องการบุคคลที่มีความซื่อสัตย์ ซื่อตรง ทั้งนี้ เนื่องจากสายงาน อาชีพเหล่านี้ หากผู้ใดที่เห็นกงจักรเป็นดอกบัว เห็นช่องทางในการ เบียดบังประโยชน์เข้าตัวแล้ว นอกจากจะสร้างความเสียหายแก่ องค์กรแล้ว ตนเองยังมัวหมอง ไม่เป็นที่ไว้วางใจอีกต่อไป เราอาจ จะเคยเห็นว่าผู้บริหารระดับสูงบางรายที่ทั้งชีวิตประกอบแต่คุณ งามความดี แต่กลับต้องติดกับดักของอารมณ์ฝ่ายต่ำจนทำความ มัวหมองและเสียชื่อเสียงลักษณะนี้ไปอย่างน่าเวทนา ดังนั้น ใน เรื่องนี้ผู้บริหาร หรือแม้กระทั่งผู้ปฏิบัติงานทั่วไปควรคำนึงถึงศักดิ์ศรี ความเป็นคนให้จงหนัก มีความสม่ำเสมอในการวางตัว ประพฤติดี หรือที่เรียกว่า Consistency ไม่ใช่ต่อหน้าว่ามะพลับ ลับหลังว่า ตะโก การจะกระทำความดี จึงต้องปฏิบัติให้ตลอดเสมอต้นเสมอ ปลาย สมดังเกลือกรักษาความเค็มนั่นเอง